



Trafikudvalget
Folketinget

MINISTEREN

Dato 30. marts 2011
J. nr. 2011-957

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 33 92 33 55

DSB og DSBFirst – manglende overholdelse af regnskabsreglementet i 2010

I forbindelse med sagen om revisorforbeholdet i DSB's årsregnskab for 2010, skal jeg orientere udvalget, at DSB ikke har overholdt regnskabsreglementet for så vidt angår regnskabsåret 2010.

Transportministeriet har udarbejdet et regnskabsreglement for DSB, som skal sikre dokumentation af, at der som forudsat i de konkurrenceretlige retningslinjer ikke sker krydssubsidiering af de konkurrenceudsatte aktiviteter med midler fra den forhandlede kontrakt. Ved årsregnskabs aflæggelse skal den statsautoriserede revisor afgive en erklæring om, hvorvidt kravene i regnskabsreglementet og de konkurrenceretlige retningslinjer er overholdt.

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet for 2010 har revisorerne taget forbehold for DSB's overholdelse af regnskabsreglementet og dermed også de konkurrenceretlige retningslinjer. Forbeholdet har følgende ordlyd:

"Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at DSBs håndtering af samhandel med DSBFirst-koncernen ikke er sket med tilstrækkelig forståelse og behørig hensyntagen til de særlige krav, der er for konkurrenceudsatte aktiviteter, herunder behovet for at udarbejde nødvendig dokumentation for transaktionerne forud for samhandlen. På den baggrund tager vi forbehold for, om det er tilstrækkeligt dokumenteret, at udveksling af ydelser mellem hovedforretningsområderne sker til markedspriser eller lignende, jf. regnskabsreglementet for DSB § 5 stk. 2 og 3."

Transportministeriet har i relation til forbeholdet anmodet KPMG om en nærmere gennemgang af, hvad revisorerne for så vidt angår regnskabsårene 2009 og 2010 har oplyst over for DSB's og DSBFirst's ledelse omkring forholdet mellem DSB og DSBFirst, herunder samhandlen mellem de to virksomheder.

Jeg vil særligt henlede opmærksomheden på følgende:

Revisorerne anfører i protokollatet fra marts 2011 til DSB's bestyrelse, at de i forvaltningsrevisionen vil afgive erklæring med forbehold om DSB's håndtering af samhandelen med DSBFirst og overdragelsen af vedligeholdelse af togsæt på Helgoland.



- Vedrørende samhandel mellem DSB og selskaber i DSBFirst-koncernen konstaterer revisorerne for så vidt angår de såkaldte spontanhandler (dvs. handler der ikke foretages i henhold til en forud indgået kontrakt), at der for visse transaktioner ikke systematisk er anvendt en pris, som forud for handlernes gennemførelse var dokumenteret at være på markedsvilkår. Derudover konstaterer revisorerne, at der er usikkerhed om datakvalitet, da DSB undervejs havde ændret beregningsgrundlag, og at fakturaer var afregnet, uden at der forelå grundlag for det fakturerede beløb.
- Konklusionen for gennemgangen af de udvalgte spontanhandler er, at den foreliggende dokumentation ikke på tilfredsstillende vis opfylder kravene til transfer pricing dokumentation. Det er revisorerne opfattelse, at procedurer og dokumentation på området skal styrkes betydeligt, herunder at dokumentation skal udformes, når samhandlen finder sted og ikke efterfølgende eller på forespørgsel. Endvidere skal fakturaer fra DSBFirst-koncernen ledsages af behørig dokumentation, herunder at det for spontanhandel over en vis minimumsgrænse altid skal dokumenteres, at samhandlen er på markedsvilkår.
- Revisionen i 2009 og revisionen af samhandelen i 2010 viser efter revisorerne opfattelse, at DSB ikke har den tilstrækkelige forståelse og respekt for de særlige krav, der er for at udarbejde den dokumentation, der er nødvendig, for at der ikke kan rejses tvivl om, at DSB's håndtering af de konkurrenceudsatte aktiviteter er korrekt. Revisorerne vil fortsat følge udviklingen i samhandelen, ligesom Rigsrevisionen i forbindelse med beretning om Kystbanen vil foretage yderligere undersøgelse af samhandlen mellem DSB og DSBFirst.
- Vedrørende overdragelse af vedligeholdelsesaktiviteten på Helgoland fra DSBFirst Danmark A/S til DSB Vedligehold A/S er det revisorerne opfattelse, at der ikke ville være grundlag for at kompensere DSBFirst for tab af forventet indtægt, idet der ikke var tale om overdragelse af en kontraktret-tighed for DSBFirst til DSB Vedligehold A/S.
- Det er endvidere revisorerne vurdering, at DSB's håndtering af overdragelsen af vedligeholdelsen af togsæt ikke er sket med tilstrækkelig hensyn-tagen til, at der er tale om aftaler på et konkurrenceudsat område. Revisorerne vil følge udviklingen i aftalerne med DSB Vedligehold A/S.
- Vedrørende DSBFirst Danmark A/S bemærker revisorerne, at DSBFirst Danmark A/S påtænker ifølge det oplyste i sit lokale årsregnskab for 2010 at indtægtsføre 73 mio. kr. af salgsprisen på 80 mio. kr. i resultatopgørelsen, idet ledelsen i selskabet påtænker at aflægge årsregnskabet ved brug af den såkaldte overtagelsesmetode. I modsætning hertil påtænkes avancen i det lokale årsregnskab for DSB Vedligehold A/S at blive udlignet direkte over egenkapitalen ved brug af den såkaldte sammenlægningsmetode. Der-



ved påvirkes resultatopgørelsen i DSB Vedligehold A/S ikke fremadrettet af afskrivninger på vederlaget på 80 mio. kr.

Side 3/3

- Der vil således være en asymmetrisk regnskabsmæssig behandling i datterselskaberne, hvilket ud fra en konkret fortolkning kan accepteres inden for årsregnskabslovens rammer, men er en fravigelse af DSB-koncernens hidtidige praksis, hvor der konsekvent er anvendt sammenlægningsmetoden ved lignende transaktioner.
- Det er revisorerne vurdering, at DSB med fordel kunne have opsagt kontrakten med DSBFirst med 12 måneders varsel. Dette ville have betydet, at DSB's omkostninger til betaling af kontraktrettigheder til DSBFirst ville være bortfaldet, så DSB's eventuelle betalinger til DSBFirst ville være betydeligt lavere end 80 mio. kr.

Det er revisorerne samlede vurdering, at DSB's håndtering af disse konkurrenceudsatte aktiviteter ikke er sket med behørig hensyntagen til de krav, der gælder for området. Revisorerne har derfor i erklæringen om udført forvaltningsrevision taget forbehold for, om DSB's håndtering af samhandelen med DSBFirst og overdragelsen af vedligeholdelse af togsæt på Helgoland i 2010 er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Forud for denne rapportering til bestyrelsen for DSB i protokollatet fra marts 2011 har revisionen imidlertid påpeget problemer ved samhandlen mellem DSB og DSBFirst over for den daglige ledelse i DSB og over for bestyrelsen i DSBFirst, som DSB's administrerende direktør var formand for.

Det bemærkes, at revisionsprotokollaterne for DSBFirst tilgår bestyrelsen for DSBFirst og ikke bestyrelsen for DSB SOV. Revisorerne bemærkninger vedrørende samhandlen mellem moder- og datterselskab skal efterfølgende afspejles i protokollaterne for koncernen som helhed.

- For så vidt angår regnskabet for 2009 anfører revisionen i marts 2010 over for ledelsen i DSB, at set i lyset af at DSBFirst-koncernen er nyetableret i 2009, er den overordnede konklusion, at området samlet set fungerer tilfredsstillende, og at gennemgangen ikke har afdækket væsentlige fejl. Selv om området vurderes tilfredsstillende, giver gennemgangen dog anledning til en række bemærkninger og forbedringsforslag.
- For 2010 anfører revisionen i september 2010 over for bestyrelsen i DSBFirst, at procedurerne omkring DSBFirst's løbende krav og samhandel m.v. mod DSB bør styrkes betydeligt, herunder:
 - at der udformes en nærmere definition af hvornår DSBFirst Danmark A/S kan fakturere DSB for vedligeholdelsesydelser ud over den faste pris pr. kilometer (specialarbejder), og når dette er tilfældet bør grundlaget for fakturering styrkes i form af en forudgående



godkendelse fra DSB og løbende registrering af timer der påtænkes faktureret

- at dokumentation for samhandel ikke bør udarbejdes måneder efter ydelsen er leveret men bør udformes løbende
- at når skønsmæssige krav indregnes bør det sikres, at de ikke i forvejen er faktureret til DSB.

Revisionen har endvidere over for bestyrelsen i DSBFirst i september 2010 påpeget, at mellemregningen mellem DSB og DSBFirst Danmark A/S pr. 30. juni 2010 udgør ca. 268 mio.kr. i DSB's favør. KPMG anbefaler, at der udformes dokumentation for, at mellemregningen forrentes på markedsvilkår, samt at der udformes en skriftlig aftale mellem DSB og DSBFirst Danmark A/S om mellemregningens forretning og tilbagebetaling m.v.

Efter Transportministeriets oplysninger, er de nævnte kritikpunkter i protokollaterne for DSBFirst og i rapporteringen til den daglige ledelse for DSB ikke blevet videregivet til bestyrelsen i DSB. Transportministeriet er derfor heller ikke før i marts 2011 blevet orienteret om omfanget af problemerne i samhandlen mellem DSB og DSBFirst.

Ud over det anførte vedrørende samhandlen mellem DSB og DSBFirst skal det nævnes, at revisorerne flere gange har fremhævet usikkerheden ved det indregnede beløb vedrørende krav (claims) mod Öresundstog. Det sker første gang i protokollatet vedrørende årsregnskabet for 2009 fra marts 2010.

I protokollatet fra marts 2010 om DSB's årsregnskab for 2010 anføres, at revisorerne finder, at grundlaget for værdiansættelsen af kravet er usikkert, men da forholdet er relativt mindre væsentligt i DSB's koncernregnskab, har revisorerne ikke fundet det nødvendigt i DSB at medtage en supplerende oplysning om den vurderede væsentlige usikkerhed om kravenes størrelse og sagens udfald i deres revisionspåtegning herom.

Hvis der ikke fremkommer nye oplysninger inden aflæggelse af de lokale årsrapporter for DSBFirst Sverige AB og DSBFirst ApS forventes der, som følge af det indregnede beløbs størrelse, de langtrukne forhandlinger og usikkerheden om forhandlingernes udfald, at blive afgivet modificerede revisionspåtegninger på de to selskabers årsregnskaber for 2010.

For så vidt angår DSBFirsts samlede økonomi anføres det, at DSBFirst Øresund (DSBFirst Sverige AB og DSBFirst Danmark A/S) i 2010 har givet et samlet Resultat før af- og nedskrivninger på +49 mio.kr. Ledelsen i DSBFirst har udarbejdet en analyse, der viser et "normaliseret" Resultat før af- og nedskrivninger på -43 mio.kr. for 2010, når der korrigeres for væsentlige ikke tilbagevendende poster, herunder væsentligst avance fra salg af Helgoland og driftsresultatet fra Helgoland aktiviteten i 2010. Det normaliserede Resultat før af- og nedskriv-



ninger på -43 mio.kr. indeholder indtægtsførte claims og andre krav mod Öresundståg i 2010 på 42 mio.kr.

Side 5/5

Samlet set er der, som det fremgår ovenfor, tale om en særdeles alvorlig sag med mulige statsstøtteretlige implikationer, som ministeriet er i færd med at undersøge nærmere. Transportministeriet retter endvidere henvendelse til Kommissionen med henblik på at underrette om de forestående undersøgelser samt pointere, at vi vil gøre alt for at sikre at statsstøttereglerne overholdes.

Der er tillige tale om, at DSBFirst i de to første år af selskabets levetid reelt har haft underskud, og der er endnu ikke sket en udvikling til det bedre. Dertil kommer de mange problemer i driften – manglende rettidighed, aflysninger, overfyldte tog mv., hvor problemerne i DSBFirst som bekendt spiller sammen med infrastruktur-problemer i Danmark og i Sverige.

Med venlig hilsen

Hans Chr. Schmidt